

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 10/2011-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť prof. Ing. J. S., DrSc., K., a PhDr. M. L., CSc., K., zastúpených advokátom JUDr. P. S., K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Co 251/2010-558 z 30. septembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť prof. Ing. J. S., DrSc., K., a PhDr. M. L., CSc., odmieta pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. januára 2011 doručená sťažnosť prof. Ing. J. S., DrSc., K., a PhDr. M. L., CSc., K. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. P. S., K., vo veci namietaného porušenia ich

základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 251/2010-558 z 30. septembra 2010.

2. Zo sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovatelia boli účastníkmi konania v procesnom postavení žalovaných v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia. Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) zaviazal sťažovateľov spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 55 785 € s úrokmi z omeškania. Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že *„sú toho názoru, že Napadnutým rozhodnutím a postupom odvolacieho súdu ako aj postupom a rozhodnutím súdu prvého stupňa došlo k porušeniu práva sťažovateľov na spravodlivý proces z dôvodu, že:*

- Ad. 1 Súd prvého stupňa ako aj odvolací súd nedostatočne odôvodnili meritórne výroky (výroky vo veci samej) svojich rozhodnutí (Rozhodnutie súdu prvého stupňa ako aj Napadnuté rozhodnutie postrádajú základné obsahové náležitosti),

- Ad. 2 Súd odňali možnosť konať sťažovateľom pred súdom aj tým, že súd prvého stupňa sa oboznámil s dôkazom, navrhnutým sťažovateľmi (žalovanými) - spisom krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1K 407/1996 bez toho, aby sa s predmetným dôkazom mohli priamo oboznámiť aj účastníci konania. Predmetný dôkaz nebol vykonaný ani na pojednávaní pred súdom prvého stupňa. Odvolací súd túto vadu v postupe súdu prvého stupňa nenapravil,

- Ad. 3 Odňatie možnosti konať pred súdom vidia sťažovatelia aj v tom, že tak súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd vydali prekvapivé rozhodnutia.

- Ad. 4 Súd odňali možnosť konať sťažovateľom pred súdom aj tým, že súd prvého stupňa sa bez bližšieho zdôvodnenia odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu, ktorý bol vyjadrený v uznesení Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Co/303/2006-374 (strana č. 13 odsek piaty), čo sa týka posudzovania premlčania uplatnenej kompenzačnej námietky zo strany sťažovateľov (žalovaných).“.

3. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti vydal toto rozhodnutie:

„1. Základné právo sťažovateľov Prof. Ing. J. S. DrSc., nar.: 08. 11. 1932, bytom: K. a PhDr. M. L., CSc., nar.: 05. 05. 1935, bytom: K. na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Co/251/2010-558 zo dňa 30. 09. 2010 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Co/251/2010-558 zo dňa 30. 09. 2010 Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia na účet advokáta JUDr. P. S., so sídlom K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

4. V rámci prípravy na predbežné prerokovanie sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovatelia 3. decembra 2010 podali proti odvolaciemu rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 Co 251/2010 z 30. septembra 2010 dovolanie. Z jeho obsahu ústavný súd zistil, že dovolanie sťažovatelia odôvodnili v podstate zhodne s podanou sťažnosťou. Sťažovatelia navrhli, aby dovolací súd vydal tento rozsudok: *„Na základe vyššie uvedených skutočností, žalovaní navrhujú, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Co/251/2010-558 zo dňa 30. 09. 2010 ako aj rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 23C/881/1998 zo dňa 21. 05 2009 a vec vrátil na ďalšie konanie.“*

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

7. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

8. Podstatou námietok sťažovateľov je právne posúdenie rozhodnutia krajského súdu najmä z hľadiska rešpektovania jeho práva na súdnu a inú právnu ochranu (na spravodlivé súdne konanie), v dôsledku porušenia ktorého sa domáhali nápravy ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním dovolania Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

9. Ústavný súd už zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti je sťažnosť považovaná za prípustnú až po negatívnom rozhodnutí o dovolaní sťažovateľa. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu napadnutému dovolaním sťažovateľa (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

10. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou sťažovateľov meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2011